

Afrika korösszetétele és az ebből adódó társadalmi problémái

Tanácsok a feladatvégzés elé:

1. Olvassátok el mindannyian a kapott témák címeit!
2. Osszátok fel egymás között arányosan a témákat! (ismeritek egymás képességeit és érdeklődési körét)
3. A szétszított témákat külön-külön dolgozzátok ki... azaz olvassátok el a kapott forrásokat, és szükség esetén kutakodjatok még az interneten! Képekkel, videókkal fel tudjátok dobni az előadást.
4. Mindenki foglalja össze magának, hogy mit tudott meg, mi a téma lényege, majd ezt írja le egy Word dokumentumba!
5. Tartsatok egy megbeszélést (pl. videóbeszélgetést), és meséljétek el egymásnak, hogy miről olvastatok, mit tudtatok meg a saját témában!
6. Készítsétek el a prezentációt!
7. Próbáljátok el a prezentációt!
8. Adjátok elő a prezentációt, és tanítsátok meg az többi osztálytársatoknak a témákat!
9. Előadás után, a tanári visszajelzés alapján, vizsgáljátok meg az elkészített összefoglalókat, javítsátok ki, ha valahol hibáztatok!
10. Egyesítsétek a külön-külön elkészített Word dokumentumot és a csapat egyik tagja tölts fel a Moodle felületére!

1. AFRIKA KORÖSSZETÉTELE

1. forrás

Afrika becsült lélekszáma 2018. július elsején 1 287 920 518 fő volt. A lakosság 45%-a 15 éven aluli, a népszaporulat folyamatosan növekszik. Igen magas a gyermekhalandóság, ezer megszületett gyerekből 162 nem éri meg az ötödik életévét (Magyarországban 11 fő).

A fiatalok kontinense

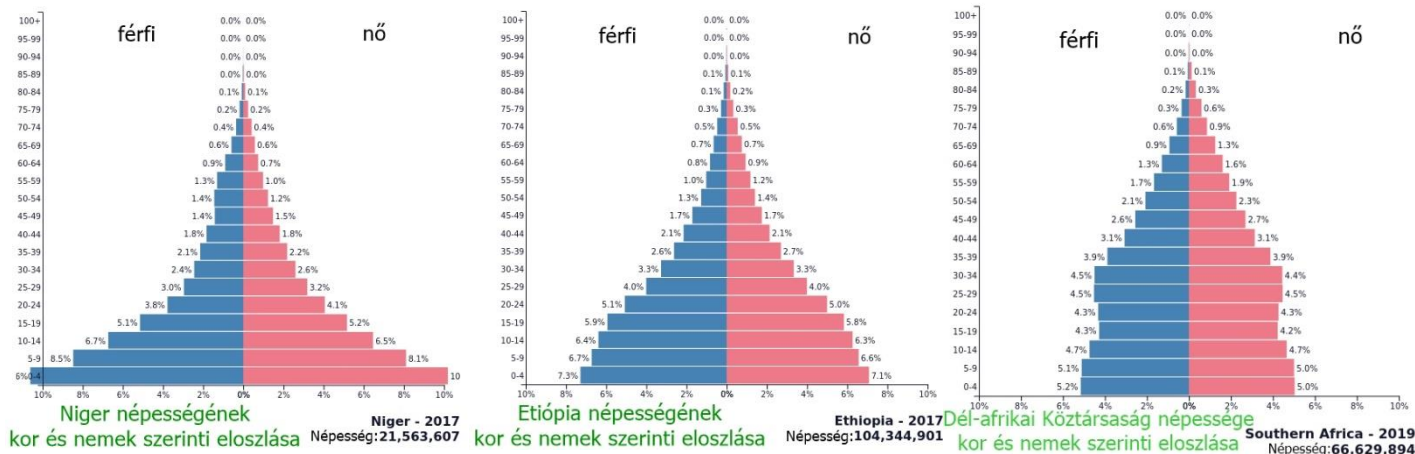
Afrika a **fiatalok kontinense**. A földrész 1,2 milliárd fős népességének mintegy 70%-a 14 év alatti gyermek. Így talán nem meglepő, hogy a lakosság **átlagéletkora rendkívül alacsony**, nem éri el a 20 évet sem. Egy afrikai országbeli anyának átlagosan 4-7 gyermeke születik. A népességszám ezért rendkívül gyorsan nő, körülbelül 30 évenként megduplázódik.

3.5. Népes afrikai család

Afrika több mint 1200 milliós lakosságának 45%-a 15 éven aluli, a fejlődő afrikai országokban igen magas a népszaporulatot könnyvelnek el. Ennek oka az afrikai országok gazdasági életének működtetésében keresendő. A legnagyobb kereslet az olcsó gyermekmunka iránt van. Az afrikai országok többségében, az egyes gazdasági tevékenységeknél nincs szükség szakképzett, tapasztalt munkaerőre. Ráadásul nincs nyugdíjrendszer, így az idősebb korokra az emberek családjuk eltartására szorulanak. Így nem meglepő, hogy inkább a gyermekvállalással próbálják biztosítani jövőjüket, s nem ritkák a 12-20 fős afrikai nagycsaládok. Viszont az elégtelen egészségügyi ellátás és a fertőző betegségek miatt igen magas a gyermekhalandóság, ezer megszületett gyerekből 162 nem éri meg az ötödik életévét, Magyarországon 11 fő. Afrika népességének kb. 30%-a él városban, és ez az arány évente 3-4%-kal nő. A szegényebb részekben az emberek kevesebb mint napi 1 dollárból élnek.

2. forrás

Niger korfájára tekintve kiszámítható, hogy a lakosság 62%-a 20 éven aluli. Etiópia esetében látható, hogy Nigerhez képest keskenyedik a korfa, azaz kisebb (51%-os) a 20 éven aluliak aránya. A Dél-afrikai Köztársaság korfája elárulja, hogy a 20 éven aluliak aránya 38%, ami az afrikai kontinensen a legalacsonyabb. A Dél-Afrikai Köztársaság az afrikai kontinens legfejlettebb országának számít. A jellemző Afrika legtöbb országára az első és második korfa.

3. forrás

<http://nepesseg.population.city/world/af>

2. AFRIKA ÉLELMEZÉSI PROBLÉMÁI

1. forrás

A fiatal népesség problémái

Élelmiszeri problémák

A népességszám növekedésével nem tud lépést tartani az élelmiszertermelés. Élelmiszeri probléma, éhínség lép fel. Az élelmet újabb területek művelésbe vonásával próbálják előteremteni.

Az afrikai országok egy részében magas a gyermekhalandóság. Vannak olyan országok, ahol csak 5 éves koruk után anyakönyvezik a gyerekeket, mondván, nagy az esély arra, hogy valamilyen betegség, járvány miatt nem éri meg ezt az életkort. Ezért is szülnék az afrikai anyák oly sok gyermeket. Ugyanis minél több gyermek jön a világra, annál nagyobb az esély arra, hogy közülük néhányan elérik a felnőtt kort.

A mezőgazdaság nem tud lépést tartani a lakosság számának gyors növekedésével, mert módszerei az évszázadok során alig változtak. A könnyen lepusztuló trópusi termőtalaj tönkremegy, a száraz szavannákat a túlzott legeltetés sivataggá változtatja. Az egy lakosra jutó élelmiszer-mennyiség így évről évre állandóan csökken. Ezt a jelentős népességgyarapodás is okozza.

Az élelmiszerhiányt behozattal próbálják pótolni, de a fellépő éhínségeket a külföldi segélyek és kölcsönök is csak enyhíteni tudják.

2. forrás

A Száhel-övezetben a globális felmelegedés miatt az utóbbi időben megnövekedett szárazság, a nomád állattartók a kevesebb legelőterület miatt az állataik túllegeltetésére kényszerültek, ez fokozta fűhiány miatt fellépő sivatagosodást. Az állandó táplálékhiány az állatok immunrendszerének leromlásához, illetve az állatok pusztulásához vezetett, ami túlnépesedett embereknél is előidézte ezt folyamatot, először az éhínség, majd az éhhalál megjelenésével.

A szárazság, a túlnépesedés, a sok okra visszavezethető elsivatagosodás, az éhínség állandó rémével fenyegeti ezeket az országokat. Legkiszolgáltatottabbak a szaheli nomádok.

Észak-Afrika az ókorban még Róma éléstára volt, de az éghajlatváltozás következményeként az itteni országok ma élelmiszerimportőrök. Afrika égető kérdése mai napig az éhínség, és az azt követő betegségek terjedésének megakadályozása. Ezzel a problémával Afrika egyedül nem tud megbirkózni a fejlett nyugati világ humanitárius segítségére, de legfőképpen anyagi tőkéjére, fejlett egészségügyi ellátására szorul. A kiutat, a munkát-adó, exportösztönző gazdasági tevékenységek telepítése jelentené a térségben, ami hasznot hozna az ittélőknek, hosszútávon biztosítaná az anyagi fedezetet az élelmiszerek saját megtermelésére, és az inséges időszakokban az élelmiszerek behozatalát is fedezné.

A helyzetet súlyosbítja az afrikai törzsek között dúló gyarmati múltból, vallási különbözőségekből adódó feszültségek, háborús, polgárháborús állapotok. Nagyon sokszor ezek a háborúk a lecsökkent éleltek miatt robbannak ki, ott, ahol sokféle nép, eltérő nyelvű kultúrák érintkeznek egymással. Véres polgárháború dúlt Nigériában 1967-1970 között a keresztény ibók függetleníteni akarták magukat mohamedán hauszáktól és fulbékától. Libériában 1980 óta - különböző intenzitással - fegyveres konfliktusok, gerillaharcok dúlnak. 1994-ben népiirtás történt Ruandában a hutuk 800 000 tutsit öltek meg alig 3 hónap alatt. A tutszik Ugandába és

Burundiba menekültek. 2006 óta polgárháború dúl Szomáliában, s a térség országaira (Etiópia, Kenya, Eritrea) is időnként kihatással vannak a harci cselekmények. Algéria sem mentes a konfliktusoktól, az iszlám terrorizmus székhelyévé vált. 1992-től jó egy évtizedig dúlt az algériai polgárháború.

3. forrás

4. forrás

Éhínségről akkor beszélünk, ha az alultápláltság és az éhezés tömeges méretűvé válik. Éhínség többször előfordult már a világtörténelemben. Szomorú tény, hogy a Földön máig nem sikerült felszámolni az éhezést, az éhínségek pedig újra és újra megjelennek.

Az éhezés fáradtságot és fásultságot okoz és mindezek miatt könnyen meg is betegszik az ember. A fáradt, beteg ember nem tud eleget dolgozni, ami miatt egyre kevesebb élelmiszertermény terem, s ez kevesebb ételmezt eredményez. A kevesebb ételmezt pedig újratermeli az éhezés problémáját. A kör bezárult, az éhezés ördögi köréből nagyon nehéz kilépni a világ szegény országaiban.

Az étellemezési gondok főbb okai:

- terméketlen földek
- kevés táplálék
- kezdetleges földművelő eszközök használata
- nagyon sok nyersanyag kivitelre kerül az országokból (pl. földimogyoró, manioka)

5. forrás

„Már jelenleg is több mint 11 millió ember helyzete válságos kilenc dél-afrikai országban.

Az elmúlt 35 év legkeményebb aszályos időszaka van mögöttünk, amely a kontinens középső és nyugati részeit sújtotta a vegetációs időszakban – mondta Margaret Malu, a Világétellemezési Program dél-afrikai ügyvezető igazgatója. Míg Afrika déli részén, ahol a mezőgazdaság gerincét a kistermelők képezik, az elmúlt öt szezon során csupán egyszer hullott elegendő csapadék, miközben tartós szárazság, ciklonok és áradások veszélyeztették a termést. A súlyosbodó étellemezési válságot, mely a városi és vidéki térségekben lakókat egyaránt érinti, az emelkedő ételmezszerárak, a haszonállatok pusztulása és a munkanélküliség tovább növeli.”

- 2019. novemberi cikk ([link](#))

3. AFRIKA ELÉGTELEN OKTATÁS- ÉS EGÉSZSÉGÜGYE

1. forrás

Elégtelen oktatás- és egészségügy

Az országok bevételeik nagy részét kénytelenek az élelem beszerzésére fordítani és sokat költenek katonai célokra is. Így viszont nem jut elég pénz az oktatás és az egészségügy működtetésére, fejlesztésére.

2. forrás

Afrika összességében igen kedvezőtlen mutatókkal rendelkezik a népesség képzettsége terén is. A felnőtt korú afrikaiak közel kétötöde (38%) napjainkban is írástudatlan, a Szaharától délre eső térségek átlaga 41%, a rekordtartó Dél-Szudán értéke pedig 73%. Ez nemcsak Európa és Észak-Amerika pár százalékos mutatójánál, de a nemzetközi átlagnál (18,8%) is sokkal rosszabb helyzetet tükröz.

Az oktatási rendszer Maliban

Maliban az alkotmány biztosítja az ingyenes oktatáshoz való jogot. Az oktatás 9 évig kötelező, 7 éves korban kezdődik és 16 évesen ér véget. Minden gyermek, nemétől függetlenül jogosult az oktatásra. Bár az oktatás elvileg ingyenes, a szülőket gyakran iskolai díj (regisztrációs díj) megfizetésére kötelezik, és meg kell vásárolniuk a tankönyveket, egyenruhákat, és egyéb, az oktatáshoz szükséges eszközöket. Ez nagyban hátráltatja, sőt gyakran megakadályozza, hogy a gyermek iskolába menjen, mivel a család nem képes a szükséges összeget előteremteni. Az 5-14 éves korosztálynak mindössze 46%-a jár iskolába, közülük 13%-ra tehető azok száma, akik valamilyen munkavégzés mellett tanulnak. Egy UNESCO jelentés szerint 2011 óta folyamatosan csökken az oktatásban résztvevő gyermekek száma. Ezek az adatok azonban nagyrészt becslő adatokon alapulnak, hiszen a gyerekek születését szinte alig jegyzik, nincs anyakönyvi rendszer. Emiatt gyakran az iskolába való bekerülés is nehézséget okozhat, mivel az ingyenes oktatáshoz állampolgárság szükséges, papírok híján azonban ezt nehéz bizonyítani. Az iskolai oktatás alacsony színvonalú és alulfinanszírozott. A tanulást a krónikus képzett tanár, eszköz, megfelelő iskolai körülmények, és a tömegközlekedés hiányán túl az alulfizettség miatti gyakori tanár sztrájkok, valamint még a tankönyvek megfizethetlensége is tovább hátráltatja. Jellemzőek a nagy osztálylétszámok, az állami iskolákban nem ritka a 200 fő feletti osztálylétszám! Mindezen nehézségek ellenére, ha már bekerül, a diákok 53%-a, be is fejezi az általános iskolát. Ugyanakkor egy ENSZ felmérés mindössze 27-30% körülre becsüli az írástudók számát az összlakosság körében. A 25 év feletti lakosság 82%-a soha nem járt iskolába, az írástudó nők aránya pedig alig 12%: ezzel az ország sereghajtónak minősül Afrikában!

A statisztikák szerint a háztartásban, a mezőgazdaságban, piacon, szolgáltató szektorban, bányákban dolgozó, főleg vidéki gyerekek (ca. 40%; de az ország északi részén a lányok 2/3-a) egyáltalán nem járnak iskolába. A hatodik osztály elvégzése után pedig a diákok nagy százaléka hagyja abba az iskolát.

Az általános iskola 6 osztályos. Az oktatás nyelve a francia, ami külön nehézséget okoz a gyerekeknek, akik az iskolába kerüléskor szinte kizárólag csak törzsi nyelven beszélnek. Így aztán minden év lényegében nyelvtanulással zajlik, ahol a gyermeknek nemcsak a tananyagot, hanem a kapcsolódó nyelvet is meg kell tanulnia. Az első 6 évben, „alsóban” a maximális osztályzat 10. Elsőben, másodikban és harmadikban matematikát és franciát (ami a mi olvasás tantárgyunknak felel meg), negyedik és ötödik osztályban ezeken túl már állampolgári ismereteket (melybe az együttélés szabályai, erkölcsi és illemszabályok is beletartoznak), környezetvédelmet (biológia), földrajzot is tanulnak. Hatodikban ezekhez jön a történelem. Az első két osztályban többnyire palatáblára, krétával róják a betűket és a számokat. Füzetet másodikban az kaphat, aki nagyon okos és szépen ír. A hatodik osztály elvégzését követően a diákok vizsgát tesznek.

A sikeres vizsga esetén folytathatják tanulmányaikat ugyanabban az iskolában, de már kvázi "alsó középiskolásként", ami nálunk a "felsősnek" felel meg. A 7-9. osztályokban a maximális osztályzat 20. Az alsóban tanult tantárgyakon túl még fizikát, kémiát és angolt is tanulnak. A 9. osztály végén ismét kötelező vizsga van,

mely sikeres letétele esetén a diák megkapja a Diplome d' étude fondamentale (Alap Tanulmányok Diploma; DEF) bizonyítványt.

3. forrás

A nagy népességszaporulat világszintű összevetésben kedvezőtlen egészségügyi mutatókkal párosul. A születéskor várható átlagos élettartam Afrika egészére számítva mindössze 55,6 év. Ez bő 13 évvel kevesebb a világátlagnál (68,8 év), az abszolút minimum érték Sierra Leonét jellemzi: 44,0 év.

Súlyos gondot okoznak a betegségek: a 15–49 éves korosztályon belüli HIV/AIDS-fertőzöttek aránya alapján a Föld országai közül 24 afrikai ország mutatja a legmagasabb értékeket. A probléma leginkább Dél-Afrikát sújtja (Botswanában, Lesothóban és Sváziföldön az említett korú népesség több mint ötöde fertőzött), de Kelet- és Közép-, illetve valamivel kisebb mértékben Nyugat-Afrikát is érinti. Nyugat-Afrika ugyanakkor a fő gócpontja például a 2013 végével kibontakozó ebolajárványnak, melynek a hivatalos adatok szerint idáig több mint 10 000 halálos áldozata volt, 99,8%-uk Libériában, Sierra Leonében és Guineában. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) becslései szerint a világ maláriás fertőzéseinek döntő többsége is Afrikában, mintegy 80%-uk a Saharától délre eső területeken következik be.

4. forrás

<https://www.origo.hu/nagyvilag/20200331-nott-a-fertozottek-szama-afrikaban-botswanaban-is-megjelent-a-jarvany.html>

5. forrás

Afrika egészségügyének függőségét jól bemutatja az alábbi cikk:

https://www.hazipatika.com/napi_egeszseg/fertozo_betegsegek/cikkek/koronavirus_afrikaban_oriasi_lehet_a_baj/20200403153722

4. AFRIKA MUNKANÉLKÜLISÉGI PROBLÉMÁI

1. forrás

Munkanélküliség

A nagyszámú fiatal népességnek iskolára, lakásra és munkahelyre van szüksége, a fejletlen gazdaság azonban kevés valódi megélhetést biztosító munkalehetőséget kínál. Ennek következtében igen magas a munkanélküliség.

Bár Afrikában sokan dolgoznak a mezőgazdaságban, a kezdetleges termelési módszerek miatt a munkabér többnyire még a napi megélhetést sem biztosítja. A fiatalok közül ezért sokan valamely nagyvárosban próbálnak szerencsét. Azonban itt sem jobb a helyzet, mert képzettség hiányában nem tudnak elhelyezkedni. Így beköltözésükkel csak a városok peremén egyik napról a másikra tengődők számát duzzasztják.

2. forrás

Az északi és déli részekben a férfiak 80 százaléka, míg a nőknek a 30 százaléka dolgozik. Afrika középső, szaharai részen a nők 61 százaléka dolgozik, míg a férfiaknak a 88 százaléka tevékenykedik a munkaerő-piacon.

3. forrás

A munkanélküliséggel kapcsolatos problémák nagyban összefüggenek az éghajlatváltozással, a kontinens kevésbé termékeny földjeivel, az egyszerű és kezdetleges földművelési módszerekkel, illetve az afrikai emberek képzetlenségével. Nagy gondot jelent, hogy a fiatalok aránya egyre jobban növekszik (a magas születési számok miatt), akik idővel dolgozni szeretnének.

Azok, akik találnak munkát, arra kényszerülnek, hogy kevésbé válogassák meg azt, hogy milyen típusú állást fogadnak el, beleértve a részmunkaidős foglalkoztatást és az ideiglenes szerződéses munkaviszonyt, mivel ezek a fiatalok bármilyen jövedelemre rászorulnak.

Munkanélkülinek (állástalannak) hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát.

<https://hu.tradingeconomics.com/country-list/unemployment-rate?continent=africa>

RÉSZLETESEBBEN A MUNKANÉLKÜLISÉGET A MEZŐGAZDASÁGOT VIZSGÁLÓ CSOPORT FOGJA VIZSGÁLNI